

ADI:.....
.....
SOYADI:.....
.....
SINIFI: .....NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRKÇE DERSİ 5. SINIFLAR
1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI

ALDIĞI PUAN

CEVAP
ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

1. Muhsin Çelebi; çekinmeden, sıkılmadan, ezilip büzülmeden çok rahat bir hareketle şilteye yöneldi. Sadrazam hem önündeki kâğıda bir şeyler yazıyor hem de içinden "Bu nasıl adam, acaba deli mi?" diyordu. Ama hayır... Bu Çelebi, çok akıllı bir insandı! Kimseye ihtiyaç duymayacak bir serveti vardı. Çamlıca Ormanı'nın arkasındaki büyük mandıra ve çiftliğini işletir, namusuyla yaşardı. Yoksullara, zavıflara, gariplere bakar; misafiri severdi. Devletine yürekten bağlıydı. Tek ülküsü, Allah'tan başka kimseye boyun eğmemek, kula kul olmamaktı. Bilgisi, olgunluğu herkesçe biliniyordu.

Aşağıdaki kelimelerin metindeki anlamlarına ilişkin tahminlerinizi yazınız. (15 puan)

a) servet: **Varlık, zenginlik, mal mülk**

b) garip: **Kimsesiz, zavallı olan**

c) ülkü: **Amaç edinilen, ulaşılmak istenen şey**

* Metinden alınan sözcüklerin anlamlarının doğru tahmin edilerek sözcüklerin karşısındaki boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 5**'tir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Verilen sözcüklerin anlamlarının yanlış tahmin edilerek yazıldığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

2. Spinosaurus adlı dinazorların günümüzden 95 ila 100 milyon yıl önce Kuzey Afrika'da kara üzerinde yaşadığı düşünülüyordu. Ancak geçtiğimiz nisan ayında yayımlanan bir makaleye konu olan çalışma, bu düşünceyi değiştirdi. Bu çalışmada Fas'ın doğusunda yer alan Kem Kem bölgesindeki nehir yataklarında bulunan ve bir Spinosaurus'a ait olduğu anlaşılan kuyruk kemiğinden yola çıkılarak, bu dinazorların suda da yaşadıkları ortaya koyulmuştu. Çalışmaya göre Spinosauruslar kuyruklarını birer kürek gibi kullanarak suda hareket edebiliyordu.

Metnin konusu nedir, yazınız? (15 puan)

Metnin konusu, Spinosaurus adlı dinazorların yaşam alanlarıyla ilgili yapılan yeni araştırmalar ve bu dinazorların suda yaşayabildiklerinin keşfedilmesidir.

* Metne göre, konunun doğru tespit edildiği yanıtların **puan değeri 15**'tir.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

Verilebilecek diğer örnek yanıtlar:

"Spinosaurus adlı dinazorların yaşam alanları."

"Spinosaurus adlı dinazor türünün yaşam tarzı hakkındaki bilimsel bir keşif"

"Spinosaurus dinazorlarının yaşadığı ortam hakkındaki araştırmalar."

"Spinosaurus'ların suda da yaşayabildiğinin keşfedilmesi."

* Verilen metnin konusunun doğru ifade edilmediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.O.5.20. Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

3. **Kişileştirme söz sanatını yapabileceğiniz iki farklı varlık belirleyiniz. Bu varlıkları kişileştirdiğiniz birer cümleyi aşağıda belirtilen yerlere yazınız. (22 puan)**

Seçtiğim birinci varlık: **toprak**

Benim cümlem: **"Susuz bırakılan toprak hıçkıra hıçkıra ağlıyor."**

Seçtiğim ikinci varlık: **sınıf**

Benim cümlem: **"Son zilin ardından sınıf, boynunu bükerek çocukların arkasından bakakaldı."**

* İnsan dışında bir varlığın belirlenerek yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 5**'tir. Belirlenen varlığa, insana ait özelliklerin yüklenip uygun bir cümlenin yazıldığı yanıtların **puan değeri 6**'dır.

* Uygun olmayan bir varlığın yazıldığı, cümlenin de yanlış yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.O.5.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümlene yapabilme

4. Uğur, yaz tatilinde köyde yaşayan dedesini ziyaret etmek için sabırsızlanıyordu. Nihayet okullar kapanmış ve ailesiyle birlikte köye gitmişlerdi. Köyde her şey bambaşka; kuş sesleri, çiçek kokuları ve yeşilin bin bir tonu Uğur'u mutlu ediyordu. Bir sabah erkenden uyandığında dedesi ona seslendi:

"Uğur, bugün seni çok güzel bir yolculuğa çıkaracağım"

Uğur'un heyecandan gözleri parladı. Dedesi ile şehirden uzak, görkemli bir ormana doğru yolculuğa başladılar. Dedesinin elinden tutarak ormanın derinliklerine doğru yürümeye koyuldular. Yol boyunca dedesi, ona doğada bulunan hayvanlar, bitkiler ve ağaçlar hakkında bilgiler veriyordu. Uğur, dedesinin bu bilgisine hayran kalmıştı. Ormanda biraz ilerledikten sonra büyük, ihtişamlı bir çınar ağacının yanına geldiler. Dedesi burada durup Uğur'a dönerek dedi ki:

"Bak Uğur, bu çınar ağacı tam 150 yaşında. Bu ağaçla tanıştığımda ben de senin yaşıdaydım. Bu ağacın altında oturup hayaller kurardım."

Uğur, çınarın gölgesine oturdu ve dedesiyle birlikte geçmiş, çocukluk anılarını dinledi. Zamanın nasıl geçtiğini anlamadılar bile. Güneş batmaya başladığında eve dönmek üzere yola koyuldular. Uğur, o gün öğrendiklerini ve yaşadığı macerayı uzun süre unutmayacağını biliyordu.

Bu metinden hareketle hikâye unsurlarını aşağıda belirtilen yere yazınız. (24 puan)

Olay: Uğur'un köydeki dedesini ziyaret etmesi ve dedesiyle birlikte ormanda yaşadığı macera.

Şahıs Kadrosu: Uğur ve dedesi

Mekân (Yer): Uğur'un dedesinin yaşadığı köy, orman

Zaman: Yaz tatili

* Verilen metinden hikâye unsurlarının tamamının doğru tespit edilip eksiksiz yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 6**'dır.

* Verilen metindeki şahıs ve varlık kadrosu ile mekân(yer) hikâye unsurlarından eksik yazılan her bilgi için toplam puandan 3 puan eksiltilecektir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Verilen metinden hikâye unsurlarının doğru tespit edilemediği yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.Y.5.17. Yazısında düşünceyi geliştirme yollarını kullanabilme

T.Y.5.20. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme

5. **Sağlıklı beslenmenin yararları konusunda bilgilendirici bir paragraf yazınız. Yazınızda, "tanımlama, örneklendirme, benzetme, karşılaştırma" gibi düşünceyi geliştirme yollarından en az birine ve "ama, fakat, çünkü, böylece..." gibi geçiş ve bağlantı ifadelerinden de en az birine yer veriniz. (24 puan)**

Sağlıklı beslenmenin yararlarının bilgilendirici bir metnin biçiminde yazıldığı, düşünceyi geliştirme yollarından en az birine, en az bir de geçiş ve bağlantı ifadesine yer verildiği yanıtların **puan değeri 24**'tür.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Düşünceyi geliştirme yolundan hiçbirine yer verilmeyen ya da uygun düşünceyi geliştirme yolu yazılmayan yanıtlardan 12 puan eksiltilecektir.

* Hiçbir geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmediği ya da uygun geçiş ve bağlantı ifadesinin yazılmadığı yanıtlardan 12 puan eksiltilecektir.

* Hiçbir düşünceyi geliştirme yoluna yer verilmediği ya da uygun düşünceyi geliştirme yolunun yazılmadığı yanıtlar ile hiçbir geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmediği ya da uygun geçiş ve bağlantı ifadesinin yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt;

Sağlıklı beslenme, vücudumuzun ihtiyacı olan vitamin ve mineralleri dengeli bir şekilde almak demektir. Sağlıklı beslenme bir otomobilin yakıtı gibidir. Bir otomobilin iyi çalışması için nasıl ki kaliteli yakıtı ihtiyacı varsa vücudumuzun da iyi çalışması için sağlıklı beslenmeye ihtiyacı vardır. Sağlıklı beslenen kişiler daha enerjik olur çünkü vücutlarına gerekli besinleri alırlar, böylece günlük aktivitelerini daha kolay yaparlar.

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 09.09.2024 tarihinde yayımlanan birinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 5. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.